

ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ

ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਸਤਰ ਦਾ ਮੌਸਮ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਸਤਰ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ, ਖੁਸ਼ੀ, ਰੋਮਾਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜਣ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਇਸ ਮੌਸਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਬਸਤਰ ਕੁੱਝ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਦੇ ਵਿਚ ਠੰਡੀ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਪਾਸੇ ਰਹਿਆ ਲੀ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੁਖਾਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤੇ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਫੁੱਲ ਆਪਣੇ ਜੋਬਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੋਂ ਦੇ ਪੀਲੇ ਕੇਸਰੀ ਫੁੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਅਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਬਸਤਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਪੀਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਣਦੇ ਹਨ, ਪੀਲੇ ਚਾਵਲ ਖਾਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੱਤਰਗਾਥੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਗਿਆਨ ਨ ਦੀ ਦੇਵੀ ਸਰਸਵਤੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਕੇ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਭਾਵ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਦੇਵੀ (ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਸਰਸਵਤੀ) ਦੀ ਪੂਜਾ ਇਸ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਵਾਂਗ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਪਹਾਰ, ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ ਤੇ ਸੁਖਤ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਸੁਨਿਹਰੀ ਅਵਸਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋੜੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਜਾਂ ਮਹਿਬੂਬਾ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਲੜਕੇ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਪੰਜਲ ਮਿਲਣ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਨਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਇਨਕਾਰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਐਨੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਪਰੰਪਰਾ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟੋਸ ਸਿੰਬਲ (ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ) ਮੰਨ ਕੇ ਕਈ ਵੱਡੇ (ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਅਤੇ ਨਿਮਨ ਵਰਗ ਵੀ) ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਸਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਐਨ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਵਿਰਸਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਪਾਣ ਹੈ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਹਰਮ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਹਿਤ-ਮਹਿਯਾਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਵਰਗੇ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਖਿਲਾਵਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਹੈ।

ਐੱਚ.ਐੱਸ.ਡਿੱਪਲ

ਵੇਚਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਰੀ ਭਾਅ ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਤੱਤਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਸੋਚੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖੋਭ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਡ, ਵਾਸਟ ਫੁਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕੇ ਸੁੱਕੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਪਾਪੜ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਲ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ

ਮਾਇਆ ਕਾਰਣ ਬਿਦਿਆ ਬੇਚਰੁ ਜਨਮ ਅਭਿਰਥਾ ਜਾਈ

ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਬਾਕੀ ?” ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਇਹ ਹੜਤਾਲ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰੀ, ਸਮੱਗਲਰ, ਕਾਤਲ, ਰਾਹੌਰ ਵਰਗੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੁੱਝਲੀ ਵੀ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਖੁੱਭ ਹੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਖਤੀ ਕਿਉਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ “ਤਨਖਾਹ” ਦਾ ਜੇਕਰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕਰੋ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਰਾ-ਪੁਰਾ ਪੈਸਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਸ਼ਾ ਖੜੀ ਭਾਵਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ “ਤਨਖਾਹ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਉਸ ਉਜਰਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਮਿਹਨਤ ਦੋਹਾਂ, ਤਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਪਰ ਲਗੂ ਚੁਸ ਜਮਾਤ, ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਵਿੱਦਿਆ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਵਰਗ 4000 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਬਣਦੇ 1480 ਰੁਪਏ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸੂਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਵੱਸਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਵਸੀ ਦਾ ਕਮੀਨਗੀ ਨਾਲ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਪਕ ਬੜਾ ਬਹੁਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਠੀਕੀ ਠੀਕੀ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੁਖਬਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਮੁਖਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਆਪਣੇ “ਪ੍ਰਭੂਆਂ” ਕੋਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਿਹਨਤਮੰਗ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਗੋਲਾ” ਅਤੇ ਮੁਖਬਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਹਾਰੀਆਂ ਸਿੰਗਾਰੀਆਂ, ਮਿੱਠੀ-ਮਿੱਠੀ ਮੁਸਕਾਨ ਬਿਖੇਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੀਮੇਲ ਅਧਿਆਪਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਮੇ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਇਸ ਚੁਗਲਖੋਰ ਚੌਕੜੀ ਦੇ ਮੌਖਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ-ਅਧਿਆਪਕਾਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਚਿਕਨੀਆਂ ਚੋਪੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ “ਹੱਥ ਠੋਕੋ”

ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੌੜ ਮੰਡੀ

“ਰਾਸਾ” ਨਾਮ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆਤ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਉਂ ਬਿਖਰੇ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ “ਕੱਲ-2 ਮਾਰ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ।

“ਕੱਲ-ਕੱਲੇ ਮਾਰ ਨਾ ਖਾਓ, ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕੋ ਇੱਕ ਹੋ ਜਾਓ” ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਮ ’ਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ “ਜ਼ੁਗਾੜ” ਚਲਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋ, ਸਗੋਂ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮਿਆਰ ਹੀ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਧਿਆਪਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣਨਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿੰਨੀ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਤ, ਮਿਹਨਤੀ, ਸਮਰਪਿਤ, ਗੁਣਵਾਨ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲੁੱਟ-ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ “ਮਾਇਆ ਕਾਰਣ ਵਿੱਦਿਆ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਉਥੋਂ ਜਿਵੇਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਕਾਰਣ ਵਿੱਦਿਆ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਲੁਟੇਰੇ, ਲਗੂ-ਚੁਸ ਆਦਿ ਘਟੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਲਿਆਉਣ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਤ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੋ ਕਿ ਲਗੂ ਚੁਸਣ ’ਤੇ ਲੱਕ ਬੰਨਿਆ ਹੋਇਓ? ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਵੱਈਆ ਨਾ ਬਦਲਿਆ, ਲੋਭ-ਲਾਲਚ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਾ ਤਿਆਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਹੱਥ ਜੋੜ-ਜੋੜ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਘਰੋਂ-ਘਰੀ ਜਾ-ਜਾ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਿਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਸਾਡੇ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਢੰਮ-ਢਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਧ ਹੋ (ਸਵੈਦਰੋਸ਼) ਜਦ ਫੜੇ ਗਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੋਰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਐਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਛਪਵਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਕੂਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਲਗੂ-ਚੁਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਸੀ.ਐੱਸ.ਈ. ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦੱਬਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਿੱਖਿਆਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਨੌਕ ਰਗੜਦੇ ਵੇਖੇ ਹਨ, ਉਪਰ ਡਿਸਟਾਚਮੈਂਟ ਦੱਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ “ਪਨੀਰ ਪਕੜਿਆਂ” ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖਾਨਪੂਰਤੀ ਕਰਕੇ ਚੱਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਥੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ “ਝਿੱਕੀ ਝੱਲੇ ਵਿੱਚੋਂ” ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਰੋਟੀ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਚੱਲੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਫਾਂਟੀ ਕੀਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਮਹਿੰਗੀ, ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਾਇਆ ਕਾਰਣ ਵਿੱਦਿਆ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਪੱਲੜਾ ਭਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਲੇਨਿਨ ਚੈਕਿੰਗ ਟੀਮਾਂ ਅੰਨੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਮਾਇਆਧਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੋਟੀਦਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ। ਲਿਖ ਭੇਜਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਫੋਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ, ਪਰ ਨਾ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀ.ਆਰ.ਓ. ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਸਿੱਧ ਕਰੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸੋਜੀਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗੱਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਏਥੇ ਵੀ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹ ਖੁਲ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਓ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ (ਪੇਸ਼ਟੂ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੰਬੀ ਉਮਰ

ਅੱਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇੰਨਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤਿਉ-ਤਿਉ ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਚਾਲ ਡਗਮਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ

ਜੀ.ਐੱਸ.ਬੇਦੀ

ਨੂੰ ਸਾਦੀ ਖੁਰਾਕ ਰਾਹੀਂ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਤੇ ਪੰਜ ਵੱਡੇ ਵੈਰੀ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅੰਗਾਰਕ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਦਾ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਹੋ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦਾ।

ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਭੋਗਣ ਲਈ ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮੱਖ ਕੰਮ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਬਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਫ਼ਾ ਸੰਬੰਧ

ਮੁਰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਡਾ। ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਰਗੀ ਤੇ ਅੰਡੇ ਦੀ ਬੁਝਾਰਤ ਵਾਂਗ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਜੇਸਾ ਖਾਈਏ ਅੰਨ ਤੈਸਾ ਹੋਵੇ ਮਨ” ਆਦਿ ਮਨ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਸਾਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਧਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਓਨਾ ਹੀ ਮਨ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ। ਆਦਿ ਚਟਪਟੇ ਤੇ ਚੌੜਣਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਸਕੋਚ ਕਰੀਏ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਦੇ ਭੋਜਨ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਹੀ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 4-5 ਗਲਸ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੀਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸਫਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਗਏ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਤੱਤ ਸਾਫ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਰੇ ਤੇ ਅਸਰ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਾਂਗੇ ਓਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਜਰ ਆਦਿ ਤਾਂ ਪਕਾ ਕੇ ਖਾਣ ਨਾਲੋਂ ਕੱਚੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਲ ਆਦਿ ਵੀ ਮੌਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭਜ ਦੋੜ ਵਾਲੇ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀਆਂ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ, ਲੂਹ ਦੇ ਚੱਕਰ ਦਾ ਵੱਧਣਾ ਘੱਟਣਾ ਆਦਿ ਵੀ ਆਪ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਲੱਸਣ, ਪਿਆਜ਼, ਗਾਜਰ ਆਦਿ ਦੀ ਅਧਿਕ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪੇਟ ਅੰਦਰ ਹਲਕਾਪਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਾਤੀ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਸਾਡੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜੀਭ ਨਾਲ ਬੱਝੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਾਡੇ ਕ੍ਰੋਧ ਘਬਰਾਹਟ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਹੈ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਸਾਡੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਤਨਾਓ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਚਾਲ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਸਾਦਾ ਭੋਜਨ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਗੂ ਚੱਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਿਹਦੇ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪੇਟ ਹੀ ਐਸਾ ਅੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਖਰਾਬ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਨ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਸਲਾਦ ਆਦਿ ਦੀ ਅਧਿਕ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਵਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਧਾਵਾਂਗੇ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜਿਹਦਾਰ ਬਤੀਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਆਮ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਨਾਲੋਂ ਪਰੋਚੋਚ ਚਗਾ ਹੈ। ਅੰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਚਟਪਟੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਚਟਪਟਪਣ ਤੇ ਚੌੜਣਾ ਤੋੜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੀ ਸਾਡੀ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅੰਨ ਬੁੱਝੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਟ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ ਤੇ ਹੀ ਭੇਡਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਚ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੌੜਣਾਵਾਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੌੜਣਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਲਤ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਤੋਰੇਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੋਰੇ ਤੇ ਭੇਡਕ ਤੇ ਮੁਸਕਾਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹਦੇ ਦੀ ਬੋਰੋਕੀ, ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਪੀਲਾਪਨ ਅਥਵਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਕਿਤੇ ਉੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਜੇਕਰ ਏਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂਦੇਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੱਸੇ ਕੋਣ ਬਚਾਏਗਾ। ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਲੋਕੋ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੰਗਤ ਦੀ, ਕੇਸਰ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬੁੱਦ-ਬੁੱਦ ਨੂੰ ਤਰਸੋਗੇ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...। ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲੋਕੋ ਅਜਾਈ ਤੁਸੀਂ ਗੰਢਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਣੀ ਪਲੀਤਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਵੇਂ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕੋ ਨਵੇਂ ਰੋਗ ਫੈਲਾਵੇਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਾਰਨ ਵਧਾ ਘੱਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਰਖਾ ਦੇ ਇਸ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਗਰਮੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤੀ ਵੱਧ ਗਈ ਸਭ ਮਾਰੂਥਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...। ਬਾਗ ਬਗੀਚੇ ਜਦ ਨੇ ਸੁੱਕਣੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇਫੁੱਲ ਨੇ ਸੁੱਕਣੇ, ਚੌਰੀ ਪਾਸੀਂ ਹੋਊ ਉਦਾਸੀ ਮਹਿਕਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਮਨ ਨੀਂ ਲੁੱਟਣੇ। ਬਹਾਰਾਂ ਨੇ ਜ ਸੁਕੇ ਤੇ ਤੁਰਨਾ, ਫਿਰ ਕਿਹੜਾ ਮੌਜ ਲਿਆਵੇਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...। ਮਹਿੰਗੀ ਸੰਗਤ ਕਾਦਰ ਦੀ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਤੁਸਾਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਜੋ ਨਾ ਬੇਗਾ ਘਟਾਏਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ “ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਆਫ ਕਦੇ ਨਾ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬੱਚੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਤਲਵੰਡੀ’ ਕਿਵੇਂ ਜਰਨਗੀਆਂ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਜੇ ਨਾ ਰਮਜ ਪਛਾਣੀ, ਫਿਰ ਹਰ ਸਖਸ ਪਛਤਾਏਗਾ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ...।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ

ਮਸਤੀ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ

ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਸਾਜ ਤੇ, ਐਸੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀ ਏ। ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ, ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਝੂਮਣ ਲਾਉਂਦੀ ਏ। ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਚਾਨਣ, ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਕਿਉਂ ਖੀਵਾ ਰਹਿਣਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕੀ ਇਹ ਜਾਨਣ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਬਾਗ ਬਗੀਚੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਫੁੱਲ ਖਿੜਾਉਂਦੀ ਏ, ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਤਰਸਦ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੇ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਆਏ, ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਮਹਿਕੇ ਹੁੰਦੇ, ਝੱਟ ਕੁੰਡੀ ਖੜਕਾਉਂਦੀ ਏ, ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ...। ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ, ਨੱਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕਰਦੀ। ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਜੀਭਾਂ ਗਾਵੇ, ਪਤਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਪੁੱਠਣਾ ਭਰਦੀ। ਰੋਮ-ਰੋਮ ਮੇਰਾ ਨੱਚਣ ਲੱਗੇ, ਇਹ ਧੱਕੇ ਨਾ ਸਿੱਧਾ ਪਵਾਉਂਦੀ ਏ, ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ...। ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸੇਚਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੰਨੀਂ ਪਈ, ਰਹੀ ਵੀ ਕੋਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ‘ਅਮਰੀਕੀ ਤਲਵੰਡੀ’ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਰਚਨਾ ਰੋਜ਼ ਰਚਾਉਂਦੀ ਏ, ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ...।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ

ਸੁਝਾਓ

“ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਊ?” ਸੁਣਦੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕਈ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। “ਅੱਗ ਤੇ ਸਿਰਤਵੰਗੀ ਭਰਿਮਟਾਹਾਰ ਖਤਮ ਹੋਊ?” ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।” ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। “ਅਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਘਪਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਨਾ?” ਸੁਣਦੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੁੱਛਿਆ। “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਪਲੇ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਸਜਾ ਹੋਵੇਗੀ।” ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਸਜਾ ਕੱਟ ਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਗਿਰਫਤਾਰੀ, ਭਰਿਮਟਾਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਠਾ ਕੀਤਾ ਕਾਲਾ ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।” ਸੁਣਦੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੁੱਛਿਆ। “ਹੋਰ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਦੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।” ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਨਹੀਂ ਯਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਿਮਟੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਠਾ ਕੀਤਾ ਕਾਲਾ ਪੈਸਾ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੀਕ ਐ?” ਸੁਣਦੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। “ਇਹ ਸੁਝਾਓ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੂੰ ਦੇ।” ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਸੁਣਦੇ ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਮੌਜ ਦਿੱਤਾ।

ਦਰਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਮਾਨ

ਭਿੱਟ

ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜਾ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਭਰਾ ਤੇ ਦਾਨੀ ਪੁਸ਼ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਸਵੇਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਮਦਦੂਰ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਫੜਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਗਾ ਮਾਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ...। ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਬਾਪੂ ਗਿਰਦ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਤੇ ਚੰਨ ਨਾਲ ਫੜਾ ਦਿਆ ਕਰ? ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਘੁਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ “ਤੇ ਬੌਲਿਆ ਚੁੱਪ ਕਰੋ ਬੈਠਾ ਰਹਿ ਆਇਆ ਵੱਡਾ ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਮੌਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ ਬਾਪੂ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ ਬਾਪੂ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ ਬਾਪੂ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱ